

Finanční pohádka

Překlad: [Kateřina Amiourová](#), 6.1.2010

Vánoční a novoroční bonus:

Ostrov záchrany

Pohádka, která objasňuje záhadu peněz
podle Louise Evena

1. Zachránění po ztroskotání

Výbuch zničil jejich loď. Každý se chytil prvního plovoucího kousku, který se mu dostal pod ruku. Pět se podařilo zachytit se na jednom a téměř kusu vraku, kterým vlny pohazují sem a tam. Po jejich spolucestujících není dávno nikde ani stopy. Celé hodiny, celé dlouhé hodiny zkoumají horizont: zda-li pak neuvidí nějakou loď? Zda-li pak je jejich štěstěna zanesle k nějakému pohostinnému břehu? Náhle se ozve výkřik: «Země! Země na obzoru! Podívejte, přímo tím směrem, kterým plujeme!» A vskutku, v ukázaném směru se rýsuje linie břehu - oči všech se rozzáří radostí..

Je jich pět: František: velký a silný tesař, který jako první zvolal «Země! Země!»

Pavel, pěstitel, to je ten, kterého vidíte vpředu nalevo, v pokleku, s jednou rukou opřenou a druhou držící se zbytku stěžně.

Jakub, specialista chovatel zvířat, je muž v kalhotách s proužky, který v pokleku hledí směrem k břehu.

Jindřich, agrární inženýr, je poněkud podsaditý a sedí na bedně s nákladem, kterou se podařilo zachránit.

Tomáš, geolog, je kus chlapa, stojí v pozadí a ruku má na rameni tesaře.

2. Pohostinný ostrov

Vstoupit nohama na pevný kus země je pro naše muže návratem k životu.

Když se usuší a ohřejí, platí jejich první myšlenka seznámení se s ostrovem, na který byli zaneseni vlnami daleko od civilizace. Ostrov se rozhodnou pokřtít Ostrovem záchrany.

Rychlá prohlídka ostrova v nich vzbudí nadšení: ostrov není nehostinnou pustinou. Jsou ovšem jedinými lidmi, kteří tu momentálně budou bydlet. Ale patrně tu někdo bydlel již dříve, protože na ostrově potkali několik polodivokých stád. Jakub, chovatel, tvrdí, že je dokáže

domestikovat tak, aby z nich měli všichni užitek.

A co se týká samotné půdy, i Pavel ji shledává z větší části vhodnou k pěstování.

Jindřich objevil ovocné stromy a doufá, že z nich bude užítka spousta.

František si všiml především slušné rozlohy lesů, bohatých na dřevo jakéhokoliv druhu: bude velmi snadné porazit stromy a postavit přístřeší pro malou kolonii.

A co se týká Tomáše, inženýra, to, co ho zajímá je nejskalnatější část ostrova. Všiml si mnoha znamení, která ukazují na to, že podloží je velmi bohaté na minerály. Přestože se jim nedostává profesionálních nástrojů, Tomáš věří, že má dost znalostí a zkušeností, aby se pokusil dobývat a zpracovávat horniny v potřebné kovy..

Takže každý z oněch pěti se může zabývat tím, čemu rozumí nejlépe, ku prospěchu všech. Jsou jednomyslní v názoru, že je třeba chválit štěstěnu za relativně dobré vyústění té velké tragédie, která se jim přihodila..

3. Opravdové bohatství

A takhle se naši muži mají k práci.

Domy a přístřešky postavil tesař. Zpočátku se museli spokojit jednoduchou výživou, ale velmi brzy začnou obdělávaná pole přinášet dobrou úrodu.

A z jednoho ročního období k druhému se výdobytky ostrovanů zvětšují. Nezvětšují se ani o zlato ani o tištěné peníze, ale o opravdové bohatství: o věci, které je živí, které jim dávají oděv, které je chrání a které odpovídají jejich pravým potřebám.

Život není vždy tak jednoduchý, jak by si přáli. Chybí

jim spousta věcí, na které byli z civilizace zvyklí. Ale jejich osud by mohl být mnohem smutnější.

Mimochodem, vždyť už zažili i doby krize v Kanadě. Vzpomínají si na omezení, jimž byli vystaveni, zatímco obchody byly plné a deset kroků od dveří jejich domu. Alespoň že se zde na Ostrově ztroskotanců nemusí dívat na puchření věcí, který potřebují. A také: daně jsou zde neznámé a není třeba se bát konfiskací.

A jestliže je práce tvrdá, člověk zato zažívá velké uspokojení z jejich plodů.

A tak užívají požehnání ostrova ke svému dobru a chválí Boha, doufaje, že jednoho dne spatří znovu své rodiče a přátele, zachraňující pro ně dva velké statky: svůj život a své zdraví.

4. Hlavní problém

Naši muži se často scházejí, aby hovořili o svých záležitostech. V tom jednoduchém ekonomickém systému, který praktikují, jim čím dál tím víc leží v hlavě jedna věc: nemají nic, co by se podobalo penězům. Směna, přímá směna výrobků za výrobky má spousta komplikací. Výrobky na výměnu nejsou vždy k mání ve stejnou dobu. A tak se stává, že dříví se dodá pěstíteli v zimě, ale zelenina je až na jaře či v létě. Často je najednou dodán jedním z mužů jeden velký předmět, ale na oplátku je žádáno spousta různých malých předmětů vyrobených více lidmi a v různou dobu.

A to všechno komplikuje obchody. Kdyby tu byly peníze, tak by obíhaly a každý by mohl prodávat svoje výrobky ostatním proti penězům. A se zinkasovanými penězi by si mohl od ostatních kupovat věci, kterých se mu žádá, kdy se mu jich žádá a když jsou k mání.

Všichni souhlasí a uznávají, že by bylo praktické mít nějaký peněžní systém. Ale nikdo z nich neví, jak jej vytvořit. Naučili se vytvářet opravdové bohatství, věci k užítku. Ale nevědí, jak udělat peníze, jak vytvořit symboly.

Ignorují znalosti počátku peněz a znalosti o tom, jak s penězi začít, když je nemáme a když se rozhodneme je mít.....A spousta jiných vzdělaných mužů by byla na rozpacích stejně.

Všechny naše vlády se takto chovaly během onoho desetiletí před válkou. Zemím chyběly jen peníze a vlády byly jako paralyzované tváře v tvář tomuto problému.

5. Příjezd uprchlíka

Jednoho večera, kdy naši lidičkové sedí na pláži a již asi postě hovoří o tomto problému, uvidí najednou blížít se loď ovládanou jediným člověkem.

Pospíší si pospíšit novému trosečníkovi. Nabídnou mu první pomoc a vyzpovídají Dozvědí se, že je Evropan a jediným přeživším ztroskotancem ze své lodi. Jmenuje se Martin Golden.

Jsou šťastni, že mají nového přítele, vše je přijmou a ukáží mu svoji malou kolonii.

— “Přestože jsme tu uvízli daleko od zbytku světa, nemůžeme si stěžovat. Země je velmi úrodná a stejně tak i les. Jediná věc, která nám chybí a která by nám usnadnila život, jsou peníze, zlehčila by se směna našich produktů.”

— “Chvalte nehodu, která mne přivedla k vašim břehům! - říká Martin. Peníze pro mne nemají tajemství. Já jsem bankéř a mohu vám tu v krátkém čase ustavit finanční systém, který vás uspokojí.”

Bankéř!... Bankéř!... Anděl snesivší se shůry by v nich nevyvolal takové nadšení. A copak i my v civilizovaných zemích nejsme uvyklí klanění se bankéřům, kteří dohlížejí na naše finanční toky?

6. Bůh civilizace

— “Pane Martine, protože jste bankéř, vy na ostrově nebudete pracovat. Vy se budete starat jen a jen o naše peníze.”

— “Z této povinnosti se nemohu nijak vyvázat, jako každý bankéř, budu usilovat o tom aby byla stimulována obecná prosperita.”

— “Pane Martin, my vám postavíme důstojné přístřeší. A mezitím vás uložíme v budově, která slouží našim veřejným schůzkám, co vy na to?”

— “Velmi správně, moji přátelé. Ale začněme vykládat všechno to, co se mi podařilo z lodi zachránit na mém člunu: tiskárnu, papír a především tento malý soudek, na který musíte dávat převelký pozor.”

Jak řekl, tak udělají a ovšem malý soudek přitahuje zvědavost našich přátel nejvíce.

— “Tento soudek, vysvětluje Martin, je poklad, jakému není rovno. Je plný zlata!”

Plný zlata! Pět dušiček málem vyletí z kůže. Bůh civilizace vstoupil na Ostrov ztroskotanců. Bůh bohatství, tajemný a skrytý, ale mocný, ten, jehož přítomnost nebo nedostatek či drobné alotria rozhodují o životě stovky národů!

— “Zlata! Pane Martine, jste opravdu velkým bankéřem! Přijměte naše dary a ujištění o naší věrnosti.”

— “Mám zlata pro celou vaši zem, přátelé. Ale není to zlato, co bude obíhat. Zlato je třeba ukryt: zlato je duší peněz. Duší, která musí zůstat neviditelná: Všechno vám vysvětlím, až vám dám peníze.”

7. Pohřeb beze svědků

Než se každý odebere spát, obrátí se na ně Martin s poslední otázkou:

“Tak abychom začali, kolik peněz potřebujete vlastně zde na ostrově, aby se usnadnily vaše směny?”

Hledí na sebe. Ponížně se obracejí s žádostí o radu zpět na Martina. A podle návrhu benevolentního bankéře se domluví, že \$200 na osobu bude pro začátek stačit. A další schůzku si domluví na druhý den večer. Muži se stáhnou, probírají mezi sebou dojemné pocity, a jdou spát pozdě. Usnout se jim podaří teprve nad

ránem, poté, co dlouho snili s otevřenými očima.

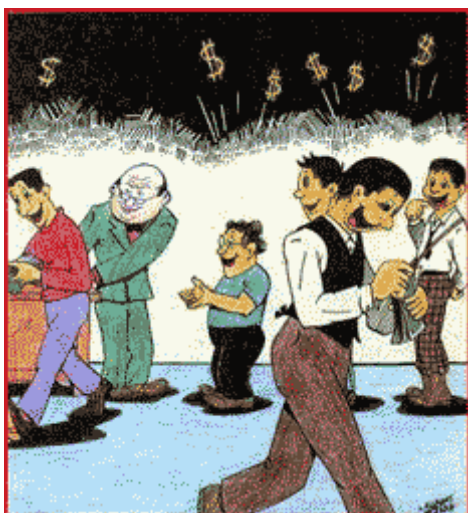
Martin však čas neztrácí. Zapomene ihned na svou únavu a nemyslí na nic jiného než na svou budoucnost bankéře. Za ranního rozbřesku má vykopanou jámu a do té odkutálí soudek, přikryje jej hlídnou a naaranžuje nenápadně trsy trávy, aby ukryl všechny stopy.

Pak uvede do provozu svoji malou tiskárnu natiskne tisíc lístků po jednom dolaru. A jak tak hledí na lístky vylézající z tiskárny, sní si pro sebe:

— “Je to tak jednoduché, vyrobit tyto lístečky! Svoji hodnotu odvozují od výrobků, k jejich koupi slouží. Bez těchto výrobků by lístečky neměly žádnou cenu. Moji domorodá zákazníci o ničem takovém nepřemýšlejí. Oni věří, že je to zlato, co je zárukou dolarů. A já je při jejich nevědomosti nechám!”

Když nastane večer, našich pět človičků se vydá za Martinem.

8. Komu patří čerstvě vyrobené peníze?

Pět balíčků lístků tu leží na stole.

— “Než vám tyto peníze rozdám, říká bankéř, musíme si několik věcí ujasnit.”

“Peníze jsou založeny na zlatě, uskladněném v mé bance, je to mé zlato. A tedy i peníze jsou moje ... Ach! Nebuďte smutní. Půjčím vám tyto peníze a vy je budete používat podle libosti. Protože jak víme, jsou peníze na ostrově vzácné, ve skutečnosti by tu beze mne nebyly, věřím, že je rozumné, abych po vás žádal za jejich zapůjčení malý úrok ve výši pouhých 8 procent..”

— “Opravdu pane Martine, vy jste velmi velkorysý.”

— “Jen poslední bod, moji přátelé. Obchod je obchod i mezi velkými přáteli. Než se dotknete svých peněz, tak

mi každý z vás podepíše tento dokument: je to závazek každého z vás zaplatit mi kapitál i s úroky, pod sankcí zabavení jeho majetku mou osobou. Ach, ale je to jen taková jednoduchá záruka. Já nijak netoužím po tom, zmocnit se vašeho majetku, mně stačí peníze. Jsem si jist, že vy své statky zachováte a mně vrátíte požadované peníze.”

—“Jak jste velkomyslný, pane Martine. Kdyby bylo třeba klidně zdvojnásobíme své pracovní úsilí, abychom vám vše v pořádku vrátili.”

— “Dobrá. A přijďte kdykoliv byste měli nějaké problémy. Bankéř je nejlepším přítelem každého. A teď – vezměte si každý svých 200 dolarů.”

A našich pět přátel odchází spokojeno, hlavu a ruce plné dolarů.

9. Aritmetický problém

Martinovy peníze obíhaly po ostrově, směny se množí, protože jsou jednodušší. Všichni mají radost a Martina zdraví s respektem a vděčností.

Jenže Tomáš, inženýr, klidný není. Jeho výrobky ještě nejsou hotové, leckdy ještě pod zemí. V kapse už skoro žádné dollary nemá. Jak bude moci splatit příští splátku bankéři?

Když dlouho o svém individuálním problému přemýšlel, usoudil, že je nutno k němu přistupovat sociálně:

"Když vezmeme v úvahu celou populaci ostrova, pomysleme, pak je nás pět schopno dodržovat naše závazky? Martin nám dal celkovou sumu \$1,000. A požaduje od nás \$1,080. Dokonce i kdybychom vzali

všechny peníze na ostrově, a přinesli mu je, tak bychom měli jen \$1,000 a nikoliv \$1,080. Nikdo oněch \$80 nevytvořil a nevytvoří. My vyrábíme zboží, nikoliv dollary. Martin tedy může klidně zabavit celý ostrov, protože my všichni dohromady nejsme schopni splatit kapitál plus úroky.

"I ti, co jsou schopni platit za sebe a nestarají se o ostatní, brzy padnou, někteří sice přežijí, ale i ti přeživší přijdou na řadu a jednoho dne přijde bankéř a vezme si všechno. Takže bude určitě lepší, když si společně popovídáme a začneme tuto záležitost řešit hned a sociálně." Tomášovi nedělá problém přesvědčit ostatní, že Martin je napálil. Všichni společně si dají schůzku u bankéře.

10. Bankéřova benevolence

Martin uhodne ihned, v jakém jsou duševním stavu a ukáže jim svou dobrou tvář. Prudký František přednese celou záležitost:

— “Jak vám můžeme přinést \$1,080, když na celém ostrově je jen \$1,000?”

— “To jsou úroky, moji milí přátelé, Copak se vaše výroba nezvýšila?”

— “Ano, ale počet peněz se nezvýšil. A vy samozřejmě po nás chcete peníze a nikoliv zboží. A jen vy můžete peníze vytvářet. A vy, který jste vytvořil přesně \$1,000 po nás požadujete \$1,080. To je nemožné!”

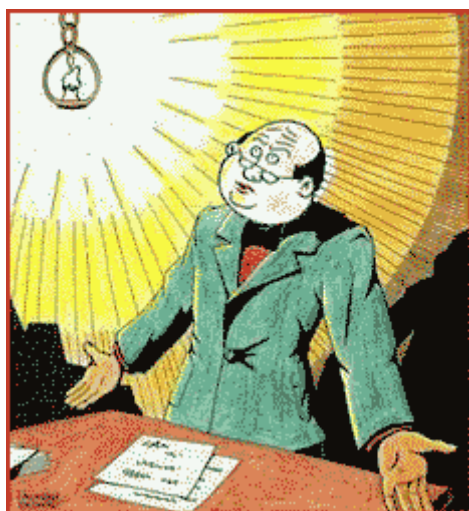
— “A počkejte, drazí přátelé. Bankéři se vždy přizpůsobují podmínkám příznivým většině. Já po Vás nechci nic než úroky. Nic než oněch \$80. A vy nepřestáváte být držiteli kapitálu..”

— “Vy chcete zrušit naše dluhy?” — “Ne, je mi líto, ale bankéř, nikdy neruší dluh. Vy mi dlužíte ještě všechny peníze, které jsem vám půjčil. Ale každý rok mi nedáte víc než úroky. Pokud je budete platit řádně a včas, tak vám je nezvýším a nebudete za zapůjčení kapitálu

platit více. Někteří z vás by dokonce mohli přestat být schopni splácet úroky, protože peníze kolují od jednoho k druhému. A tak tedy zorganizujte se jako národ a založte systém výběru. Říká se tomu zdanění. Zdaníte víc ty, kteří mají více peněz a ty, co mají málo peněz méně. A dokud mi budete kolektivně odevzdávat celkové úroky, já budu spokojený a váš národ se bude mít dobře.”

Naši muži odcházejí napůl uklidnění napůl zamyšlení..

11. Extáze Martina Goldeny

Martin je sám. Chvilka usebrání – a pak si to celé pro sebe uzavře:

“To je pro mne dobrý obchod. Tihle muži jsou dobří pracovníci, ale jsou hloupí. Jejich hloupost a důvěra jsou mou silou. Oni chtěli peníze a já jsem jim nasadil řetězy. Oni mne zahrnuli vděkem, zatímco já jsem je obelstil.

“Ach! Velký bankéři, cítím jak se tvůj génius zmocňuje mého bytí. Dobře jsi to řekl, učiteli můj: «Když mne nechají kontrolovat peníze národa, může mi být jedno, kdo dělá zákony.» Já jsem pánem Ostrova ztroskotanců, protože já kontroluji jeho peněžní systém.”

“Dokázal bych kontrolovat celý vesmír. To, co já, Martin Goldeny, dělám zde, to mohu dělat na celém světě. Protože já jednou z tohoto ostrova vyjdu a vím,

jak vládnout, aniž bych potřeboval žezlo.”

A celá struktura bankovního systému se Martinovu duchu jeví stále radostnější.

12. Krize a drahota

Zanedlouho se situace na Ostrově ztroskotanců zhorší. I když se produktivita zvyšuje, směny se snižují. Martin pravidelně odčerpává své úroky. Je zapotřebí myslet na to, že je třeba dávat pro něj peníze stranou. Peníze se tenčí a tedy se zpomaluje jejich oběh.

Ti, co platí větší daně, křičí na ty, kteří platí méně a zvyšují svoje ceny, aby to nějak vykompenzovali, chudí, kteří platí nižší daně, křičí proti drahotě a vysokým životním nákladům a nakupují méně.

Morálka se zhoršuje, radost ze života mizí. Do práce se již nedává celé srdce. Vždyť jakou má cenu? Produkty se prodávají špatně a když se prodají, je třeba dát stranou daň pro Martina. Lidé se omezují. Je krize. A každý obviňuje svého bližního, pro nedostatek ctností a za to, že je příčinou stále větší drahoty.

Jednoho dne Jindřich uprostřed svého ovocného sadu dojde k názoru, že “pokrok” přinesený peněžním systémem bankéře zničil celý ostrov. Jistě, oněch pět mužů má své chyby, ale Martinův systém živí všechno to, co je na lidské přirozenosti ošklivé a hrozné.

Jindřich se rozhodne, že shromáždí a přesvědčí svoje kolegy. Začne s Jakubem: Má úspěch ihned: “Ach! - povídá Jakub, opravdu nejsem mudrc, já ne, ale už dlouhou dobu si myslím

toto::systém tohoto bankéře smrdí víc než kejda z mé stáje z loňského jara!”
Podaří se je dát dohromady všechny – a dohodnou se na novém setkání s Martinem.

13. U kovaných mříží

U bankéře propukne bouře.

— “Peníze jsou na ostrově vzácností, pane, protože vy nám je odebíráte. My vám platíme a platíme dlužíme ještě více, než na počátku.. Pracujeme, zkrášlujeme naši zemi, a hle, máme se hůře než na počátku, než jste přijel vy. Dluhy! Dluhy! Dluhy až nad hlavu!”

— “Hlavu vzhůru moji přátelé! Přemýšlejme chvíli. Jsou-li vaše pozemky krásnější a krásnější, je tomu jistě díky mně. Dobrý bankovní systém je největším aktivem země. Ale abyste z toho měli užitek, musíte si především uchovat důvěru ve svého bankéře. Pojd'te ke mně jako k tatínkovi.....Chcete další peníze? Velmi

dobře. Můj soudek se zlatem má hodnota mnoha tisíců dollarů.Nate, já vám dám hypotéku na vaše nové vlastnictví a půjčím vám okamžitě dalších tisíc dollarů.”

— “Dvakrát tolik dluhů? Dvakrát tolik úroků ke splácení každý rok, a žádná šance skončit?”

— “Ano, ale, já vám je půjčím za podmínky, že zvýšíte své pozemkové bohatství a vy mi pak nebudete vracet nic více než úroky. Vy zanesete dluhy do pozemkové knihy, a tak samozřejmě dluh zkonsolidujete. Dluh se pak bude moci zvyšovat z roku na rok. Ale i Váš výnos. Díky mým půjčkám budete svoji zemi rozvíjet.”

— “Takže čím více se díky naší práci na ostrově urodí, tím více se zvýší náš celkový dluh?”

— “Jako ve všech civilizovaných zemích, veřejný dluh je barometrem prosperity.”

14. Vlk trhá ovečky

— “A tomuhle vy říkáte zdravé peníze, pane Martine? Národní dluh, který se stal nezbytným a nesplacitelným, to není zdravé, to je nemocné.”

— “Pánové, všechny zdravé peníze musí být založeny na zlatu a musí vycházet z banky ve stavu dluhu.

Národní dluh je dobrou věcí: podřizuje vlády ztělesněné moudrosti bankéřů. Z titulu bankéře jsem já výspou civilizace na vašem ostrově.”

— “Pane Martine, my nejsme nic jiného než hlupáci, ale my opravdu takovouto civilizaci nechceme. My si od vás již nepůjčíme ani penízek. Ať už jsou ty peníze

zdravé či nikoliv, my už s vámi nechceme obchodovat.”

— “Je mi líto, že jste se rozhodli taK nejnepě, pánové. Ale jestli porušíte smlouvu se mnou, a já mám vaše podpisy, tak mi bez prodlení vrátíte všechno, co jsem vám půjčil, plus úroky.”

— “Ale to je nemožné, pane. I kdybychom vám přinesli všechno, co je na ostrově, nebyli bychom svobodní.”

— “S tím já nemohu nic dělat. Podepsali jste, ano či ne? Ano! Takže z titulu posvátnosti smluvního ujednání já zabavuji všechny váš majetek na nějž byla uvalena hypotéka, jak bylo mezi námi dohodnuto v době, kdy jste byli rádi, že mne máte. Vy nechcete mít prospěch ze síly peněz, a tedy mi posloužíte jinak. Vy budete pokračovat ve vytěžování ostrova ale budete to dělat pro mne a za mých podmínek. Jděte, své příkazy vám řeknu zítra.”

15. Kontrola tisku

Martin ví, že ten, kdo kontroluje peněžní systém národa, kontroluje celý národ. Ale také ví, že aby si tuto kontrolu udržel, je třeba udržovat národ v nevědomosti a bavit ho jinak.

Martin si všiml, že mezi těmi pěti jsou dva konzervativci a tři liberálové. Toho si všiml díky debatám oněch pěti onoho večera, kdy se stali jeho otroky. Hádali se červení a modří.

A právě tehdy, Jindřich, nejméně zaujatý, navrhl shromáždění voličů, aby mezi sebou lépe vyřešili situaci

tíživou pro všechny....Shromáždění, jež je nebezpečné pro každou diktaturu.

Martin se tedy pustí do plánu, jak jejich politické neshody prohloubit a zhořknout co nejvíce. Použije svou malou tiskárnu a natiskne týdeníky: “Slunce” pro červené a “Hvězdu” pro modré.

“Slunce” v zásadě říká: Pokud již nejste pány své země, je příčina v přívržencích modré, kteří tolik lpí na velkých zájmech.

“Hvězda” v zásadě říká: váš národní dluh je dílem těch prokletých červených, ochotných k jakémukoliv politickému dobrodružství.

A tak se naše dvě politické skupiny hádají čím dál tím více a zapomínají na pravého kováře řetězů, toho, kdo kontroluje peníze, Martina.

16. Cenný pozůstatek

Jednoho dne Tomáš inženýr objeví, že na dně zátočiny na konci ostrova, zanesený zelení, uvízl záchranný člun, bez plachet a bez známek života, ale s dobře zachovalou bednou.

Bednu otevře: kromě chleba a několika malých předmětů jeho pozornost přitáhne kniha- album, která je dobře zachovalá a která nese název: “První krok směrem k zítřku.”

Náš muž je zvědavý a tak si sedne a knihu otevře. Čte. Mrká. Rozjasňuje se mu tvář: “Ale vždyť tady je všechno, co jsme již dávno potřebovali vědět!”

Peníze opravdu neodvozují svou hodnotu od zlata, nýbrž od produktů, které se za něj dají koupit.

“Peníze mohou být jednoduchým účetním nástrojem pro počítání kreditů přecházejí z jednoho účtu na druhý

podle nákupů a prodejů. Celkové množství peněz je ve vztahu k celkovému objemu produkce.

“Každému zvýšení produkce musí odpovídat ekvivalentní zvýšení množství peněz. Nikdy neplaťte úrok ze vznikajících peněz...Pokrok nepředstavuje veřejný dluh, naopak dividenda stejná pro každého....ceny přizpůsobené kupní síle skrze koeficient cen.....Sociální kredit.” Tomáš to už nemůže vydržet. Zdvihá se a běží, i se svou knihou, aby tento nádherný objev sdělil i svým čtyřem kamarádům.

17. Peníze, jednoduchá účetní jednotka

A Tomáš se do toho pustí s fortelem profesora:

“Takže, povídá, tohle je to, co jsme mohli udělat, bez bankéře a bez zlata, bez podepisování jakéhokoliv dluhu.

“Já otevřu účet na jméno každého z vás. Napravo jsou kredity, které zvyšují váš zůstatek a nalevo jsou dluhy, které jej snižují.

“Chtěli jsme všichni \$200 pro začátek. Za všeobecného souhlasu tedy připiší každému kredit 200. A každý má okamžitě \$200.

“František si koupí od Pavla produkty za \$10. Já uberu Františkovi 10, zůstane mu 190. Přidám 10 Pavlovi a ten má teď 210.

“Jakub nakoupí u Pavla za \$8. Uberu 8 Jakubovi a tomu zůstane 192, zatímco Pavel má již 218.

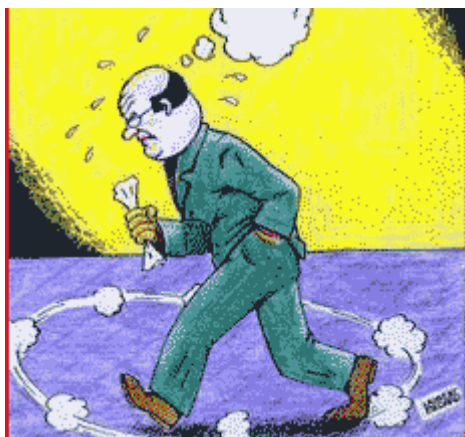
“Pavel nakoupí dříví u Františka za \$15. Vezmu Pavlovi 15 a tomu zůstane 203; přidám 15 Františkovi a tomu vzroste účet na 205.

“A tak dále a tak dále, z jednoho účtu na druhý, všechno jako s papírovými dolary, když přelézají z jedné kapsy do druhé.

“Pokud někdo z nás potřebuje peníze na zvýšení své produkce, otevře si nezbytný kredit pro sebe, bez úroků. A peníze tam vloží, jakmile prodá svou produkci. Totéž platí v případě veřejných prací.

“Zůstatky na účtech každého se zvyšují i periodicky o přidané množství, aniž by se komukoliv cokoliv bralo, v míře odpovídající sociálnímu pokroku. Toto je národní dividenda. Peníze se tak stávají nástrojem služeb.”

18. Bankéřovo zoufalství

Všichni pochopili. Malý národ se stal úvěřárem. Druhý den bankéř Martin dostane dopis podepsaný všemi pěti.

“Pane, vy jste nás zadlužil a zneužil, aniž byste toho měl zapotřebí. My už vás nepotřebujeme ke zřízení našeho peněžního systému. My už máme všechny peníze, které potřebujeme, bez zlata a bez dluhu a bez zloděje. My s okamžitou platností zřizujeme zde na Ostrově ztroskotanců systém Sociálních kreditů. Národní dividenda nahradí národní dluh.”

“Pokud trváte na svém odškodnění, můžeme vám vrátit všechny peníze, které jste pro nás vyrobil. Nemůžete po nás chtít něco, co jste neudělal.”

Martin je zoufalý. Jeho impérium se hroutí. A pro našich nově se zrodilých úvěřatelů nemají peníze nebo kredity již žádného tajemství.

“Co teď? - myslí si on. Získat od nich prominutí a stát se stejnými jako oni? Já bankéř, co bych dělal? Ne, budu se spíše snažit je nepotřebovat a stáhnou se do ústraní.”

19. Útisk objeven

Aby se uchránili proti všem možným budoucím protestům a námitkám, rozhodli se naši muži nechat bankéře podepsat dokument, že stále ještě vlastní vše, co s sebou měl, když přijel na ostrov.

A všeobecný soupis jeho inventáře zní: jedna loďka, jedna malá tiskárna.... a slavný soudek se zlatem. Je třeba, aby Martin ukázal místo, kde zakopal sud. Naši muži jej vytáhnou nahoru s mnohem menším respektem, než tenkrát při vykládání. Sociální kredit je naučil vážit si zlata podstatně méně.

Inženýr' zdvihaje soudek, zjistí, že neváží tolik, kolik by měl. "Velmi pochybuji, že tento sud je plný zlata." Rozzlobený František neváhá. Jedna rána sekerou a soudek prozrazuje svůj obsah: po zlatě ani stopy! Kamení, obyčejné kamení, zlata ani unce!...

Naši muži nevěří svým očím:

1. — "Řekli byste, že nás mystifikoval již od prvního okamžiku? Ten mizera! Jak my byli důvěřiví! Vždyť my padali do extáze při samotném vyslovení slova ZLATO!"

— "Řekli byste, že my byli schopni nechat uvalit hypotéku na veškerý svůj majetek kvůli kusům papíru založených na čtyřech náručích kamení? Ten lhář a darebák a zloděj!"

— "Chcete říci, že my jsme se hádali a nenáviděli jedni druhé celé měsíce pro takovýhle podvod! Ten démon!"

A jakmile František zdvihl sekeru, bankéř vyrazil plnou rychlostí směrem k lesu.

20. Rozloučení s ostrovem

Po otevření sudu a odhalení jeho podvodu o Martinu Goldenovi již nikdo neslyšel.

Krátce poté se jedna loď odchýlila od své běžné trasy a její posádka si všimla známek života na neobydleném ostrově, a tak se rozhodla nedaleko pobřeží spustit kotvu.

Muži z ostrova se dozvěděli, že loď byla na cestě do Ameriky. A tak vzali z ostrova vše, co unesli, a vrátili se do Spojených států.

Především se ujistili, že nezapomněli vzít s sebou album „První rok sociálního kreditu“, který se ukázal být jejich záchranou z rukou finančníka Martina a které osvětilo jejich myslí nepohasínajícím světlem.

Všech pět slavnostně slíbilo, že budou prosazovat myšlenky onoho díla, jakmile budou zpátky v Americe, a stanou se oddanými a horlivými apoštoly věci Sociálního kreditu ve své vlasti.

Napsal Louis Even pod názvem "[The Money Myth Exposed](#)" (Odhalení mýtu peněz)

O autorovi:

Louis Even se narodil 23. března 1885 na farmě the “La Poulanière” v Montfort-sur-Meu, obci 30 km západně od Rennes v Bretani, Francie.

V roce 1903 opustil Francii a odjel do Kanady. Odtud byl vyslán učit Indiány Skalistých hor v Montaně, USA. Zůstal zde do roku 1906. To mu umožnilo dokonale zvládnout angličtinu, což bylo pro něho později nesmírně užitečné, když studoval Sociální kredit v knihách majora C. H. Douglase.

Potom ohluchl a již nemohl učit děti. Byl poslán do Laprairie do tiskařské dílny Bratří, která byla v té době velmi primitivní. Protože byl velmi pracovitý a důvtipný, tiskárnu velmi rozšířil a rozvinul. Získal nové stroje a aby se naučil s nimi pracovat, musel se naučit německy; protože příručky ke strojům byly v němčině. Také jako samouk studoval latinu. Toto učení tiskařem bylo později velmi užitečné pro založení jeho Hnutí.

Even byl velmi ovlivněn několika ekonomickými a monetárními mysliteli, kteří byli jeho předchůdci. Jednou z knih, která jej velmi ovlivnila byla kniha I. A. Caldwell *Peníze, co je to?* (Money, What Is It?), kterou později Louis Even přeložil do francouzštiny. Ale byla to jednoduchá 96-stránková brožura, která mu přinesla světlo poznání. Měla název *Od dluhu k prosperitě* ([From Debt to Prosperity](#)) a napsal ji J. Crate Larkin z Buffala. Byl to výťah z [Major Douglas's monetary doctrine — Social Credit](#).

„Zde je světlo na mé cestě,“ řekl Louis Even. Potom sehnal všechny Douglasovy knihy plus knihy dalších autorů na stejné téma. V Sociálním kreditu rozpoznal celou řadu principů, které, jakmile by byly aplikovány, by vytvořily dokonalý peněžní systém a ukončily krize. Okamžitě si řekl: „Každý to musí vědět.“ Od té doby myslel jen na to, jak toto své přání uskutečnit.

V srpnu 1936 Louis Even založil další periodikum s názvem Cahiers du Crédit Social (doslova Brožury Sociálního kreditu), jehož čísla psal po večerech, zatímco přes den pracoval v Garden City Press a občas pořádal o víkendech konference. Od října 1936 do srpna 1939 bylo vydáno 16 čísel Cahiers du Crédit Social pro 2400 předplatitelů.

Ve stejném období Louis Even publikoval svou skvělou brožuru Salvation Island (Ostrov záchrany) nyní nazvanou *The Money Myth Exposed*, kterou prodával za níklák obecnstvu na svých konferencích. Dodnes tato brožura zůstává abecedou Sociálního kreditu pro začátečníky. Nyní obíhá po celém světě po milionech v sedmi různých jazycích (anglicky, francouzsky, italsky, španělsky, německy, portugalsky a polsky).

Od paraboly k realitě

Systém peněz emitovaných ve formě dluhu
Louis Even

Systém peněz emitovaných ve formě dluhu, zavedený na Ostrově ztroskotanců Martinem finančně zadlužil malou komunitu v té míře, v jaké míře se její práce rozvíjela a obohacovala ostrov.

A není to přesně to, co se dnes děje v našich civilizovaných zemích?

Současný Kanada je jistě více bohatá, ve smyslu skutečného bohatství, než před 50 či 100 lety nebo než v dobách prvních pionýrů. A nyní si porovnejte veřejný dluh, souhrn veřejných dluhů dnešní Kanady s dluhy před 50, 100, 300 lety!

Byla to ovšem kanadská populace, která v průběhu let vytvořila toto obohacení. Proč ji držet v zadlužení kvůli výsledkům její práce?

Uvažme, například, případ škol, komunálních vodovodů, mostů, silnic a dalších staveb veřejného charakteru. Kdo je stavěl? Stavitelé této země. Kdo dodával materiál? Výrobci této země. A proč se mohli pustit do veřejných staveb? Protože tu jsou další pracanti, kteří vyrábějí potraviny, oblečení, obutí, nebo dodávají služby, které tito stavitelé a výrobci mohou potřebovat a používají je.

Je to tedy statek této populace, která ve svém souhrnu prací všeho druhu produkuje všechno toto bohatství. A jestli nakupuje produkty v zahraničí, je to proto, že jiné dodává naopak do zahraničí.

Co na to říci? Všude jsou zdaňováni občané, aby zaplatili tyto školy, tyto nemocnice, tyto mosty, tyto silnice, tyto veřejné práce. A tak tato populace platí, kolektivně, zato, co tato populace - opět kolektivně - vyprodukovala.

Platit víc než kolik je cena

A zde to nekončí. Národy musí platit mnohem více, než kolik je cena toho, co samy vyprodukovaly. Jejich produkce, skutečné obohacení, se pro ně stává dluhem zatíženým úroky. A během let, se suma úroků může rovnat, nebo také převýšit částku dluhu uloženého systémem. Stává se tak, že národ zaplatí cenu toho, co sám vyprodukoval dvakrát, či třikrát. Kromě veřejných dluhů však tu jsou také dluhy průmyslové – i ty jsou zatíženy úroky. A ty nutí průmysly, podnikatele zvyšovat své ceny daleko přes náklady výroby, aby bylo možno vrátit kapitál i s úroky, jinak by byl podnik bankrot.

Dluhy veřejné nebo průmyslové – stále to je populace, která musí zaplatit celý tento finanční systém. Zaplatit daně, když se jedná o veřejný dluh, zaplatit v ceně, když se jedná o průmyslové dluhy. Ceny se nafukují, zatímco daně smrskávají peněženky.

Tyranský systém

Toto všechno a mnoho dalšího jsou významné indikátory peněžního systému, který poroučí místo aby sloužil, a který udržuje populaci pod svou nadvládou, tak, jako Martin udržoval muže na ostrově pod svou nadvládou než tito začali revoltovat.

A když kontrolori peněz odmítají půjčovat, nebo nás uvrhnou do podmínek příliš obtížných jak pro veřejné instituce, tak průmyslové podniky – co se děje? Děje se to, že veřejné instituce odmítají projekty, které jsou nezbytné, děje se to, že průmyslníci odmítají vyvíjet svou produkci tak, aby lépe odpovídala potřebám. A to je příčina nezaměstnanosti. A abychom zabránil nezaměstnaným umírat rovnou, je třeba zdanit ještě více ty, kteří mají ještě co na práci, kteří ještě pobírají plat.

Je možné si představit více tyranský systém, než je ten, jehož zlomyslnost pociťuje celá populace?

Překážka distribuce

A to není všechno. Kromě toho, že zadlužuje produkci, kterou financuje, kromě toho, že paralyzuje tu, kterou odmítá financovat, je tento peněžní systém špatným finančním nástrojem pro distribuci produktů.

Je krásné mít obchody a sklady plné, je krásné mít všechno to, co je zapotřebí pro hojnější produkci, totiž racionální distribuci produktů.

Pro získání produktů je ovšem nutné za ně zaplatit. A i když je produktů dostatek, je zapotřebí také dostatek peněz v peněžence. Jenže tak tomu není. Systém rychleji zvyšuje ceny než množství peněz v peněženkách veřejnosti, která tyto produkty potřebuje.

Schopnost platit se nerovná schopnosti vyrábět. Finančnictví není v souladu s realitou.

Skutečností je hojnost výrobků, které lze vyrobit snadno. Protože pro finančnictví jsou peníze jen na příděl a lze je velmi těžko získat.

Napravit to, co je vadné

Současný monetární systém je tedy skutečně systémem trestajícím, místo aby byl systémem služebným.

Tím nechceme říci, že je třeba jej zničit, ale že je třeba jej napravit. A to by velkolepě dokázaly finanční principy známé pod názvem SOCIÁLNÍ KREDIT. (Prosím nezaměňovat s politickou stranou, která naprosto falešně začala operovat pod tímtéž jménem.)

Sociální kredit

Peníze konformní s realitou

Martinovy peníze na Ostrově ztroskotanců by neměly žádnou hodnotu, pokud by na ostrově nebyly žádné produkty. A to i kdyby jeho sud byl skutečně plný zlata, co by si mohl za toto zlato koupit, kdyby na Ostrově nic nebylo? Zlato, nebo papírové peníze nebo jakékoliv nosiče čísílek v Martinově účetní knize by nemohly nikoho nasytit, kdyby tu nebyly potravinářské produkty. Totéž platí pro oblečení a ostatně pro všechno.

Ale na Ostrově produkty byly. Pocházely z přírodních zdrojů ostrova a z práce malé komunity. Toto skutečné bohatství jediné dávalo hodnotu penězům, bylo vlastnictvím obyvatel Ostrova a nikoliv v exkluzivním vlastnictví bankéře Martina.

Martin je zadlužoval skrze to, co jim patřilo. Což pochopili, až když poznali Sociální kredit. Tehdy pochopili, že všechny peníze, každý finanční kredit je založen na kreditu samotné společnosti a nikoliv na operacích bankéře. Peníze se tedy měly stát jejich majetkem v okamžiku, kdy jim byly dodány a rozděleny, připraveny k následnému postoupení druhým podle toho, jak se odehrávala produkce jedněch a druhých.

Od toho okamžiku se otázka peněz stala pro ně tím, čím ve skutečnosti je: otázkou účetnictví. Primární věc, kterou by člověk měl po účetnictví požadovat, je aby bylo přesné a konformní s reálným stavem, který vyjadřuje, tedy konformní s výrobou či distribucí bohatství. Má sledovat pohyb bohatství: hojná produkce, hojnost peněz; snadná produkce, snadné peníze; automatická výroba, automatické peníze; výroba zdarma, peníze zdarma.

Peníze pro výrobu

Peníze musí být ve službách výrobců v míře, v jaké jich mají zapotřebí pro mobilizaci výrobních prostředků.

A to je také možné, protože se tak již stalo, ode dneška či od zítřka, a není kvůli tomu nutné vyhlášovat válku. Peníze, které všude chyběly celých deset let se najednou objevily, a během šesti let války neexistoval jediný problém s penězi pro financování jakékoliv požadované výroby.

Peníze tedy mohou být, a musí být ke službě veřejné výroby a soukromé výroby se stejnou věrností a jakou sloužili výrobě během války. Všechno to, co fyzicky odpovídá legitimním potřebám populace musí být finančně umožněno.

A s tím by také měl být učiněn konec nočním můrám veřejných institucí. Byl by to také konec nezaměstnanosti a jejímu omezování, dokud tu existují věci, kterých je třeba, aby se uspokojily veřejné nebo soukromé potřeby populace.

Všichni kapitalisty – dividendy pro každého

Sociální kredit předpokládá také periodickou distribuci dividendy pro všechny. Suma peněz, které řekněme, budou připsány každý měsíc na účet každé osoby, nezávisle na jejím zaměstnání — vše jako dividendy připsané kapitalistovi, i tehdy, když pravidelně nepracuje. Dejme tomu, že jste kapitalista a z dolarů, které investujete do podniku, máte právo na výnos ze svého kapitálu, výnos, který se nazývá dividendy. Jsou tu ale i jiní individuálové, které vkládají do díla také svůj kapitál a sice práci a ti jsou kompenzováni platem. Ale kapitalista vybírá svůj výnos pouze na základě přítomnosti svého kapitálu v podniku. Pokud pracuje osobně, vybírá si dva výnosy: za práci plat a za kapitál dividendu.

Nuže Sociální kredit považuje všechny členy společnosti za kapitalisty. Všichni dohromady vlastní skutečný kapitál, jenž mnohem všestranněji přispívá k moderní produkci než kapitál ve formě dolarů či práce utážených jednotlivců-zaměstnanců.

Jaký je tento společenský kapitál?

Za prvé zde jsou přírodní zdroje země, které nikdo nevyrobil, které jsou božími dary a těch, kteří v této zemi bydlí.

Pak je zde suma znalostí, nápadů, objevů, zlepšení technik výroby, veškerého pokroku, koupeného, naakumulovaného, zvětšeného a přeneseného z jedné generace na druhou. Toto je národní dědictví, vydobyté předchozími generacemi, jež naše generace používá a dále zvětšuje, aby jej předala následujícím generacím. Toto není exkluzivní vlastnictví, ale je to vlastnictví společenské par excellence.

A to je také velmi spolehlivě nejnvýznamnějším faktorem ovlivňujícím moderní výrobu.

Odmyslete si jen hybnou sílu páry, elektřinu, petrolej – vynálezy posledních tří století – a řekněte, kolik by činila bez nich celková produkce, jež by stála mnohem víc práce, mnohem více hodin a mnohem více pracovních sil země.

Bez pochyby jsou zapotřebí výrobci, aby tento kapitál zhodnotili k výnosu, a patří jim za to kompenzace v podobě platu. Ale samotný kapitál musí mít hodnotu vynášející dividendy jeho vlastníkům, tedy všem občanům, všem stejně, jako všichni stejně dědí po předcházejících generacích.

Protože tento společenský kapitál je největším faktorem moderní produkce, měla by být dividendy schopna zajistit každému alespoň to, co potřebuje pro zajištění esenciálních existenčních potřeb. Poté rovnoměrně s mírou, s jakou mechanizace, motorizace, a automatizace obstarávají stále větší část výroby, se stále menší potřebou lidské práce, by měla být část distribuovaná jako dividendy být stále větší.

Je to úplně nový způsob koncepce distribuce bohatství než jaký panuje dnes: místo ponechání lidí a jejich rodin v té nejvyšší bídě a vysokého zdaňování výdělků, aby se zachránili ti, které výroba nepotřebuje, bychom viděli lidi zajištěné základním výnosem, tedy dividendou. Dělení se je nejlepší zdroj.

Zároveň by to byl vhodný prostředek jak moderní velké výrobní možnosti proměnit v

praktické uplatnění práva každé lidské bytosti na užívání materiálních statků. Práva, které každá lidská bytost odvozuje z pouhého faktu, že existuje. Práva základního a nezbytného, ovšem nepředepsatelného, jež Pius XII připomíná ve svém historickém proslovu v rádiu 1. června 1941:

“Statky vytvořené Bohem byly vytvořeny pro všechny a musí zůstat k užívání všem, podle principů spravedlnosti a milosrdenství. Každý člověk jako bytost nadaná rozumem, v sobě obsahuje od přírody základní lidské právo užívat materiálních statků země....A toto individuální právo nemá být v žádném případě potlačováno žádným způsobem....ani výkonem jiných konkrétních práv a nároků na materiální statky.”

Dividenda pro všechny a pro každého: nejzářivější ekonomická a sociální formule, která kdy byla navržena světu, jehož problémem není produkce, ale distribuce.

Ne jedné politické straně

Bezpočet těch z mnoha zemí, kteří vidí v Douglasově Sociálním kreditu to, co bylo navrženo jako nejlepší nástroj moderní ekonomie nadbytku, aby produkty sloužily všem..

Nezbývá než tuto koncepci ekonomie rozšířit, aby bylo možné přejít od teorie k praxi.

V Kanadě naneštěstí politikáři znehodnotili obě slova:“Sociální kredit“ tím, že je použili pro označení politické strany. To bylo velké bezpráví, které bylo učiněno na pochopení a expanzi Douglasovy doktríny. Stalo se to zdrojem zmatku a příčinou nedůvěry. A tak mnoho lidí a priori odmítá poslouchat i mluvit o Sociálním kreditu, protože vidí tuto politickou stranu a sami si museli zvolit příslušnost ke zcela jiné.

Především Sociální kredit chápán autenticky, není politickou stranou, Právě naopak. Samotný zakladatel této ekonomické školy C.H.Douglas věděl jistě lépe, že tyto malé nafouknuté hlavy si chtějí posloužit jeho ideou povrchně, jen tak, aby uspokojili svoje politické ambice. Nyní se Douglas jemně vyjádřil, že existuje určitá nekompatibilita mezi Sociálním kreditem a volební politikou. Politická strana a Sociální kredit jsou dva termíny, které vylučují jeden druhý, svým přirozeným založením, účelem, motorem i tahem..

Principy Sociálního kreditu spočívají ve filozofii. A tato filozofie dává přednost osobě před skupinou, před institucí, před vládou samotnou. Všechny aktivity činěné ve jméno autentického Sociálního kreditu musí být aktivitami ve službách lidem.

A to je zcela odlišný motor, než je ten, který oživuje a orientuje aktivity politické strany. Každá politická strana, stará nebo nová, má za svůj prvotní účel získávání a zachovávání moci, totiž stát se nebo zůstat skupinou, která bude vládnout zemi. JE to hledání moci pro určitou skupinu.

Sociální kredit naopak, koncipuje moc jako její redistribuci na všechny? Moce ekonomická svou periodickou dividendou umožňující každému individuu udávat povel výrobě své země, politické moci, činíce stát, vlády všech stupňů osobní záležitostí lidí, nikoliv lidí záležitostmi státu.

Politické strany zajímá vláda. Zatímco pravého přívržence této školy kreditářů zajímá osoba a její rozkvět.

Politika strany naléhá na občany, aby se vzdali své osobní zodpovědnosti, strana ve prospěch strany, vkládaje veškerou svoji důležitost v hlas vhozený do urny, v akt, trvající několik vteřin, po němž zůstane občan ukryt za obrazovkami, poté, co se najedl volebního guláše i všech klobásek během předvolebních týdnů.

Sociální kredit naopak učí občana převzít zodpovědnost sám, jak v politice tak i v tom ostatním, a kdykoliv, činíce ze sebe dozorce a svědomí vlád, křičící pravdu a odmítající nepotrestanou nespravedlnost, kdekoliv na ně narazí..

Každá politická strana přispívá k rozdělování národa, strany bojují jedna proti druhé, ve snaze vydobýt pro sebe moc. Nyní by veškerá rozdělení ztratila na síle. Rozdělený národ je národ

oslabený a to mu neslouží.

Doktrína Sociálních kreditů naopak udržuje občany vědomé si základních aspirací společných všem a každému. Autentické hnutí kreditářů učí občany sjednotit se pro řešení otázek, v nichž jsou zajedno a zkoncentrování tlaku na vlády, ať je u moci kdokoliv. A právě proto časopis“ Vers Demain” z něhož byly tyto stránky převzaty, doporučuje v politice nátlak mimoparlamentních seskupení obyvatel na vlády do doby, než tito uzákoní pro národ to, co je pravým smyslem Sociálního kreditu.

Aby převážily velké myšlenky jako tato kreditářská, je zapotřebí nikoliv politikařících bažících po slávě a penězích, ale apoštolů, kteří se dají do služby bez kalkulace, jdouce za vizí triumfu pravdy a lepšího světa pro všechny, apoštolů zbavených veškeré odměny za námahu zde na zemi, činících vše co umí pro tento svůj úkol, a odevzdávajících se v ruce Boží. Časopis “Vers Demain” pracuje na vzdělávání těchto apoštolů a představuje jejich cíle, aktivity a realizace.

Louis EVEN

Poutníci od Sv. Michaela

http://www.nezakladnam.cz/cs/blogy/amiour/clanky/2010-01-06_financnicka-pohadka

Editoval a doplnil Ladislav Kopecký